

Hallintosääntömuutos, vaikuttamistoimielimet

Kunnanhallitus 02.10.2023 § 213
136/00.01.01/2022

Valmistelija

Kunnanjohtaja: Jarkko Salonen, puh. 040 726 2990, jarkko.salonen@iitti.fi
ja hyvinvointijohtaja Irina Barkman, puh 0400 932 135,
irina.barkman@iitti.fi

Valtuustoaloitteella on esitetty hallintosäännön muuttamista niin, että vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus valtuuston kokouksissa ja se voi nimetä edustajansa valtuuston sisäisiin valiokuntiin.

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan vastaava oikeus on annettu nuorisovaltuustolle ja perusteena on hallintosääntöä valmisteltaessa ollut, että nuorisovaltuusto koostuu tavanomaisesti nuorista, joilla ei ole vielä ikänsä puolesta mahdollisuutta asettua vaalien kautta ehdolle. Pääsääntöisesti vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenillä tämä mahdollisuus on arvioitu olevan, mikä on ollut perusteena nuorten positiiviselle erityiskohtelulle.

Ennen valtuustoaloitteen tekemistä on asia ollut jo keskustelussa vanhus- ja vammaisneuvostossa, joka on antanut seuraavan lausunnon kunnanhallitukselle:

Ikäihmisten ja vammaisten neuvottelukunnan tulee saada hyvissä ajoin tieto heitä koskevissa asioissa ja asioiden valmistelussa, jotta neuvottelukunta voi antaa tarvittaessa lausunnon asioista, jotka koskevat neuvottelukunnan alaista toimintaa tai tarvittaessa valita edustaja valtuuston/asian valmistelevaan kokoukseen asiantuntijaksi heitä koskevan asian käsittelyn ajaksi.

Valtuuston sisäiset valiokunnat ovat viisi jäsenisiä. Lisäksi kunnanvaltuusto ja hallituksen puheenjohtajilla on niissä läsnäolo- ja puheoikeus. Valiokuntien rooliksi on hallintosäännön 4 §:ssä mainittu ohjata ja seurata kuntayhteisön voimavarojen hyödyntämistä kunnan kokonaiskehittämisessä.

Vaikuttamistoimielinten rooli puolestaan on varmistaa edustamiensa sidosryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen. Vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamisessa olennaisessa osassa ovat varsinaisesti muut keinot, kuin toimielinten kokousten kautta tapahtuva vaikuttaminen (mm. lausunnot ja kuulemiset).

Vaikuttamistoimielinten rooli on kehittyvä ja seurannan mukaan useissa kunnissa on nykyisellään nuorisovaltuuston edustajan lisäksi myös vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajalle tai nimeämälle edustajalle annettu läsnäolo- ja puheoikeus kunnanvaltuuston kokouksiin. Näin on voitu toimia joko kunnanvaltuuston omalla päätöksellä tai hallintosääntöön kirjatuin säännöksin.

Ottaen huomioon valtuuston sisäisten valiokuntien jäsenmäärän ja sen, että jos molemmat vaikuttamiselimet nimeäisivät niihin edustajansa olisi vaikuttamistoimielinten edustajilla lähes kolmannelta vastaava edustus

kussakin valiokunnassa varsinaisiin jäseniin nähden. Valiokuntien ollessa tarkoitettu nimenomaan valtuutettujen keskinäiseen työskentelyyn ja syvempään valmisteluun osallistumiseen varsinaisen päätöksenteon sijasta, ei läsnäolo- ja puheoikeuden laajentamista voida pitää tarkoituksenmukaisena järjestelyinä.

Vaikuttamistoimielinten parempien osallistumismahdollisuuksien turvaamiseksi esitetään, että molempien edustajat saisivat yhtäläisen läsnäolo- ja puheoikeuden kunnanvaltuuston kokouksiin. Samalla vaikuttamistoimielimille annettaisiin mahdollisuus itse nimetä edustaja, eikä sitä enää sidottaisi puheenjohtajan tehtävään.

Nuorisovaltuuston osalta esitetään poistettavaksi valiokuntiin nimettäviä edustajia koskeva kirjaus. Tälle mahdollisuudelle ei ole ollut toistaiseksi kysyntää ja vaikuttamistoimielinten tasapuolinen kohtelu puoltaa muutosta.

Tilanteen mukaan ja valiokunnan niin aiheelliseksi katsoessa valiokunnat voisivat (vanhus- ja vammaisneuvoston lausunnon hengen mukaisesti) kutsua vaikuttamistoimielinten edustajia kuultavaksi tai asiantuntijaksi heitä koskevan asian käsittelyn ajaksi. Valiokuntien vastuuvalmistelijoita kannustetaan käyttämään tätä mahdollisuutta hyväkseen aiempaa enemmän.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Jarkko Salonen
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle vaikuttamistoimielimiä koskevan hallintosääntömuutoksen hyväksymistä liitteenä olevan rinnakkaistekstin mukaisena.</p> <p>Keskustelun aikana Siiri Mertakorpi teki Päivi Matilaisen kannattamana muutosesityksen, että vaikuttamistoimielimien edustus-oikeutta tarkastellaan uudestaan valtuustokauden lopussa.</p> <p>Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja tiedusteli voiko kunnanhallitus hyväksyä tehdyn muutosehdotuksen yksimielisesti. Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen yksimielisesti.</p>
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi tehdyn muutosesityksen yksimielisesti.